

Evropska mreža operatora transmisionih sistema električne energije ENTSO-E usvojila je šest regionalnih investicionih planova, uključujući plan za kontinentalni jugoistočni region CSE (Continental South East) koji pokriva oblast Balkana i Italiju, prenosi sajt serbia-energy.eu

Desetogodišnji razvojni plan TYNDP za električnu energiju je najobimnija i najažurnija referenca za planiranje panevropske električne transmisione mreže. U njemu se procenjuju svi relevantni panevropski projekti u nizu različitih scenarija. U pitanju je dvogodišnji izveštaj koji se objavljuje svake parne godine i osnova je za utvrđivanje liste projekata od zajedničkog interesa (PCI list), u skladu sa Uredbom EU o regulaciji energetske infrastrukture.

Rad na TYNDP 2016. podeljen je u dve faze:

Prva faza (leto 2015 - leto 2016.) obuhvata identifikovanje liste projekata koji su kandidati za TYNDP 2016.

Druga faza (leto 2016 -kraj 2016.) biće posvećena proceni projekata upotrebom cost-benefit metode, na osnovu mogućih scenarija za period 2020/30.

Obim razmene električne energije na tržištu električne energije u regionu tokom prethodnih godina je umeren u poređenju sa ostatkom Evrope, što je posledica malih nacionalnih elektroenergetskih sistema i perifernog položaja koji region zauzima u Evropi.

Rezultati do sad izvedenih studija ukazuju na dominantan pravac protoka energije od istoka ka zapadu i od severa ka jugu.

Glavne karakteristike razvoja prenosne mreže u regionu mogu se sažeti u sledećem:

- Povećanje prenosnih kapaciteta i integracija tržišta:mreža je oskudna pa je povećanje prenosnih kapaciteta (prekograničnih i internih) preduslov za integraciju tržišta u regionu. Takođe, razlika u ceni između regiona Balkana i Italije glavni je pokretač za razvoj kapaciteta za transfer energije do Italije preko podvodne interkonekcije.
- Integracija obnovljivih izvora energije (OIE): eksploatacija IOE je nedovoljna, osim u Grčkoj, Bugarskoj i Rumuniji. Očekivana integracija OIE (uglavnom vetar, hidro i FV) u cilju postizanja EU ciljeva, zahteva opsežan razvoj prenosnih kapaciteta.
- Povlačenje konvencionalnih postrojenja, uglavnom u zapadnom delu regiona.

U planu se navodi da u elektroenergetskim sistemima u regionu dominira ugalj, posebno lignit, dok su na drugom mestu hidro kapaciteti. Nuklearne elektrane imaju udeo od 18 procenata u ukupnoj godišnjoj proizvodnji električne energije.

Najveći uvoznici u regionu u 2014.bili su Mađarska, Hrvatska i Grčka, a izvoznici Bugarska, Rumunija, BiH i Slovenija.

Glavni pokretači razvoja prenosnog sistema proizilaze iz ciljeva energetske politike EU - sigurnost snabdevanja, integracija unutrašnjeg tržišta električne energije, ublažavanje klimatskih promena kroz široku eksploataciju OIE i povećanje energetske efikasnosti.

Nekoliko potencijalnih uskih grla identifikovano je u okviru elektroenergetskog sistema u

regionu JI Evrope za narednu deceniju, ukoliko ne budu razvijeni novi prenosni kapaciteti - sigurnost snabdevanja, direktno povezivanje kapaciteta i integracija tržišta.

Da bi se odgovorilo na preopterećenja uočena u analiziranom scenariju, dogovorena je lista novih projekata. Preopterećenje linije na na granici između Bugarske i Srbije, Bugarske i Makedonije, kao i Rumunije i Srbije biće rešen sa dva nova projekta - dupla OHL linija Sofija Zapad (BG) - Niš 2 (RS) i dupliranje postojećih 400 kV Đerdap 1 (RS) - Portile de Fier (RO). Ograničenja na transmisionoj liniji na granici između Bugarske i Grčke, koja se uočava na budućoj 400 kV liniji Maritsa East (BG) - Nea Santa (GR) biće otklonjena dupliranjem transmisione linije.

Preopterećenje na granici između Rumunije i Mađarske biće rešeno biće izgradnjom novog 400 Kv dalekovoda Debrecen (HU) - Oradea (RO).

Pored toga, rezultati simulacije tržišta ukazali su na potrebu da se poveća kapacitet na granici između Srbije i Hrvatske, kao i Hrvatske i BiH. U skladu sa tim, dogovoreni su projekti:

- Nova 400 kV OHL linija Ernestinovo (HR) - Sombor 3 (RS), koja će ujedno rešiti problem preopterećenja na liniji Sandorfalva (HU) - Subotica 3 (RS) i internoj liniji Paks - Sandorfalva (HU) i
- Nadogradnja postojeće 220 kV linije između trafostanice Đakovo (HR) i trafostanice Tuzla/Gradačac (BA)

U cilju povećanja prekograničnog kapaciteta, i u skladu sa nacionalnim potrebama, nominovana su dva interna projekta u Srbiji:

- Unapređenje postojeće 220 kV naponske mreže u centralnoj Srbiji. Ovaj projekat direktno je povezan sa povećanjem prekograničnog kapaciteta između Srbije i Bugarske, kao i između Srbije i Crne Gore i Srbije i BiH. Ovaj projekat će izgraditi potpuno novi koridor od istoka ka zapadu, koji će uvećati potencijal za tranzit električne energije od Bugarske i Turske ka Italiji, Crnoj Gori i BiH.
- Projekat 400 kV prsten oko Beograda rešiće problem preopterećenja linije Pančevo 2 - Beograd 20, omogućiće tranzit električne energije od Rumunije ka Hrvatskoj i Italiji i ojačati koridor sever - jug i istok - zapad, s obzirom da Srbija ima osam granica i nalazi se u srcu regiona, prenosi sajt serbia-energy.eu

izvor: serbia-energy.eu